Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-ЖА E. SHARPSTON
представено на 20 октомври 2011 година[1]

Съединени дела C-7/10 и C-9/10

Staatssecretaris van Justitie
срещу
Tayfun Kahveci (C-7/10)
Staatssecretaris van Justitie
срещу
Osman Inan (C-9/10)

(Преюдициално запитване, отправено от Raad van State, Нидерландия)

„Споразумение за асоцииране ЕИО—Турция — Право на пребиваване — Членове на семейството на турски работник, придобил гражданство в приемащата държава членка — Дата на натурализиране“

1. Преюдициалните запитвания се отнасят до Решение № 1/80 на Съвета по асоцииране ЕИО—Турция (наричано по-нататък „Решение № 1/80“)[2], и по-точно до член 7 от това решение (наричан по-нататък „член 7“).

2. Въпросът, на който Съдът следва да отговори и по двете дела, се отнася до прилагането на тази разпоредба, когато турски работник принадлежи към легалния пазар на труда на приемащата държава членка и впоследствие към него са се присъединили членовете на неговото семейство. Преди тяхното пристигане обаче турският работник е придобил гражданството на приемащата държава членка, едновременно запазвайки своето гражданство по произход. Натурализирането в приемащата държава членка лишава ли членовете на неговото семейство от права, които те иначе биха имали съгласно член 7?

Правна уредба

Споразумение за асоцииране ЕИО—Турция

3. Споразумението за асоцииране между ЕИО и Турция (наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“)[3] е сключено през 1963 г. Съгласно член 12 „договарящите се страни се споразумяват да се ръководят от членове [45, 46 и 47 ДФЕС], за да се осъществи поетапно свободното движение на работници между тях“.

1 — Език на оригиналния текст: английски.

2 — Решение № 1/80 от 19 септември 1980 година относно развитие на асоциирането, прието от Съвета по асоцииране, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция. Решението не е публикувано в Официален вестник, но може да се открие в EEC-Turkey Association Agreement and Protocols and Other Basic Texts, Office for Official Publications of the European Communities, Brussels, 1992.

3 — Споразумението за асоцииране между ЕИО и Турция е подписано в Анкара на 12 септември 1963 г. (ОВ 217, 1964 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 69, стр. 3).

4. Член 2, параграф 3 от Споразумението за асоцииране предвижда подготвителен, преходен и заключителен период на асоцииране [4].

5. Като част от мерките, прилагани през преходния период, през 1970 г. [5] страните по Споразумението за асоцииране сключват Допълнителен протокол към него. Член 36 от този протокол предвижда свободата на движение на работници между съответната държава членка и Турция да бъде осигурена поетапно съгласно посочените в член 12 от Споразумението за асоцииране принципи. С него се оправомощава създаденият със споразумението Съвет по асоцииране да взема решения относно необходимите за това правила.

Решение № 2/76

6. Решение № 2/76 на Съвета по асоцииране [6] въвежда някои мерки за прилагане на разпоредбите на Споразумението за асоцииране, свързани със свободното движение на работници. При все това то има относително ограничен обхват.

Решение № 1/80

7. Решение № 1/80 е прието от Съвета по асоцииране с оглед изпълнението на член 12 от Споразумението за асоцииране и на член 36 от Допълнителния протокол [7]. Съгласно третото съображение с него се цели подобряване на третирането на работниците и членовете на техните семейства в социалната област във връзка с въведените от Решение № 2/76 мерки.

8. Членове 6 и 7 от Решение № 1/80 са част от раздел 1 („Въпроси, свързани със заетостта и свободното движение на работници“) от глава II („Социални разпоредби“) на Решение № 1/80. Член 6, параграф 1 (наричан по-нататък „член 6, параграф 1“) предвижда:

„При спазване на условията на член 7 във връзка със свободния достъп до заетост на членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, същият има право:

— на подновяване на разрешението му за работа от неговия работодател, ако е нает на работа, след една година легална заетост в тази държава членка,

— да отговаря пред работодател по свой избор в същата професия на друго предложение за работа, направено при общи условия и регистрирано в службите по заетост на тази държава членка, след три години легална заетост в същата и при условие на предимство на работниците от държавите — членки на Общността,

— да се ползва със свободен достъп до всяка дейност като заето лице по свой избор в същата държава членка след четири години легална заетост в тази държава членка“ [неофициален превод].

4 — Първият и вторият от тези етапи приключват съответно на 1 януари 1973 г. с влизането в сила на посочения в бележка под линия 5 Допълнителен протокол и на 31 декември 1995 г. с влизането в сила на Решение № 1/95 на Съвета по асоцииране от 22 декември 1995 г. за прилагане на заключителната фаза на митническия съюз (ОВ L 35, 1996 г., стр. 1).

5 — Допълнителен протокол, подписан в Брюксел на 23 ноември 1970 г. и сключен, одобрен и утвърден от името на Общността с Регламент (ЕИО) № 2760/72 на Съвета от 19 декември 1972 г. (ОВ L 293, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 1, стр. 37).

6 — Решение № 2/76 на Съвета по асоцииране от 20 декември 1976 г. за прилагане на член 12 от Споразумението за асоцииране.

7 — Вж. Решение от 8 май 2003 г. по дело Wählergruppe Gemeinsam, C-171/01, Recueil, стр. I-4301, точка 64.

9. Член 7 гласи:

„Членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, които са получили разрешение да го последват:

— имат право да отговарят — при спазване на условието за предимство на работниците от държавите — членки на Общността, на всяко предложение за работа, когато пребивават на законно основание в същата държава членка най-малко три години,

— се ползват в същата държава членка със свободен достъп до всяка дейност по свой избор като заети лица, когато пребивават на законно основание в нея най-малко пет години.

[…]“ [неофициален превод]

10. В същия раздел член 14, параграф 1 от Решение № 1/80 предвижда:

„Разпоредбите на настоящия раздел се прилагат, при условие че спазват ограниченията, обосновани от съображения, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве“ [неофициален превод].

Право на Европейския съюз

11. Член 27, параграф 2 от Директива 2004/38[8] предвижда:

„Мерките, предприети от съображения, свързани с обществения ред или обществената сигурност, трябва да са в съответствие с принципа на пропорционалността и да се основават изключително на личното поведение на въпросното лице. Наличието на предишни [осъдителни] присъди не представлява само по себе си основание за предприемането на такива мерки.

Личното поведение на въпросното лице трябва да представлява истинска, [настояща] и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някои от основните интереси на обществото. Не се приемат мотиви, които са изолирани от конкретния случай и които се опират на съображения за обща превенция“.

Национално законодателство

Vreemdelingenwet от 2000 г.

12. Съгласно член 18, параграф 1, буква e) от Vreemdelingenwet (Закон за чужденците) от 2000 г. (наричан по-нататък „Vw 2000“) заявление за продължаване на разрешението за пребиваване за определен срок може да бъде отхвърлено, ако чужденецът, отправил заявлението, представлява заплаха за обществения ред. Член 19 от Vw 2000 предвижда отнемане на разрешението за пребиваване за определен срок при наличие на някое от посочените в член 18, параграф 1 основания.

13. Член 67, параграф 1, буква b) от Vw 2000 предвижда възможността държавният секретар да обяви чужд гражданин за нежелано лице, ако той е осъден с влязла в сила присъда за престъпление, което се наказва с лишаване от свобода над три години. По силата на член 67, параграф 3 чужд гражданин, който е обявен за нежелано лице, не може да пребивава на законно основание в Нидерландия.

8 — Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

Vreemdelingenbesluit от 2000 г.

14. Член 3.86, параграф 1, буква d) от Vreemdelingenbesluit (Постановление относно чужденците) от 2000 г. (наричано по-нататък „Vb 2000“) предвижда възможност за отхвърляне на заявление за продължаване на разрешението за пребиваване за определен срок на основание член 18, параграф 1, буква e) от Vw 2000 поради заплаха за обществения ред, ако чуждият гражданин е осъден с влязла в сила присъда, по-специално за престъпление, което се наказва с лишаване от свобода над три години, наложено му е ефективно лишаване от свобода и неотложеният срок от него е не по-кратък от посочения в член 3.86, параграф 2, с който се въвежда спадаща скала, основана на продължителността на престоя на съответното лице в Нидерландия.

Фактически обстоятелства и преюдициални въпроси

По дело C-7/10

15. Турският гражданин г-н Kahveci влиза на територията на Нидерландия през 1999 г., когато му е предоставено разрешение за пребиваване за определен срок. С решение от 1 декември 1999 г. му е предоставено разрешение за пребиваване с ограничението „пребиваване със съпругата R. Kahveci“. На 1 април 2001 г. това разрешение е преобразувано в обикновено разрешение за пребиваване за определен срок и по-късно валидността му е продължена до 12 март 2009 г.

16. На 24 юни 2004 г. г-н Kahveci е осъден в Нидерландия за опит за убийство и за съучастие в незаконно лишаване от свобода. Неотложената част от наказанието е шест години и девет месеца и тя надвишава срока по член 3.86, параграф 2 от Vb 2000 спрямо продължителността на престоя му в Нидерландия.

17. Съпругата на г-н Kahveci е родена в Нидерландия, дъщеря е на турски работник, спрямо когото е приложим член 6, параграф 1, и е живяла с родителите си повече от пет години. На 3 юни 1999 г., тоест преди пристигането на г-н Kahveci в Нидерландия, тя получава нидерландско гражданство, като същевременно запазва турското си гражданство. Не се оспорва, че тя принадлежи към легалния пазар на труда в Нидерландия, както и това, че г-н Kahveci е живял с нея до лишаването му от свобода.

18. С решение от 20 март 2007 г., с което г-н Kahveci е обявен за нежелано лице, държавният секретар отменя и разрешението му за пребиваване. Решението се основава на член 67, параграф 1, буква b) от Vw 2000.

19. Г-н Kahveci твърди в подаденото срещу това решение възражение, че държавният секретар неправилно не е взел предвид претендираното от него право на престой по член 7. Ако той бе направил това, за него би възникнало задължението да приложи нивото на закрила, която се предоставя на лица в положението на г-н Kahveci съгласно член 27, параграф 2 от Директива 2004/38[9].

20. С решение от 28 декември 2007 г. държавният секретар отхвърля възражението, тъй като към момента на подаване от г-н Kahveci на заявлението за първоначално разрешение за пребиваване неговата съпруга вече е имала нидерландско гражданство. Следователно според него нито тя, нито членовете на нейното семейство могат да се позовават на разпоредбите на Решение № 1/80.

9 — Вж. точка 40 по-долу.

21. Г-н Kahveci обжалва това решение пред Rechtbank 's-Gravenhage (Районен съд, Хага), който уважава жалбата, поради това че съпругата на г-н Kahveci, в качеството ѝ на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда в Нидерландия, не е изгубила правата си по член 7 вследствие на своята натурализация.

22. Държавният секретар подава касационна жалба до запитващия съд. Според него Rechtbank неправилно е приел, че Решение № 1/80 намира приложение. В акта за преюдициално запитване се посочва становището на държавния секретар, че „с нидерландското гражданство [съпругата на г-н Kahveci] е придобила възможно най-стабилното положение по отношение както на пребиваването, така и на работата. […] [Б]и могло да се направи извод, че турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда в Нидерландия, вече не би могъл да се разглежда като турски работник, след като е придобил нидерландско гражданство".

По дело C-9/10

23. Г-н Inan влиза на територията на Нидерландия през 1999 г. с разрешение за пребиваване за определен срок. На 15 февруари 2000 г. му е предоставено разрешение за пребиваване с ограничението „събиране на семейството с родителя H. Inan". На 1 април 2001 г. това разрешение е преобразувано в обикновено разрешение за пребиваване за определен срок и по-късно валидността му е продължена до 10 юни 2005 г.

24. На 12 май 2006 г. г-н Inan е осъден в Нидерландия за опит за убийство, приготовление за убийство, съучастие в свързани с наркотици престъпления и принуда. Неотложената част от наказанието е седем години, която надвишава срока по член 3.86, параграф 2 от Vb 2000 спрямо продължителността на престоя му в Нидерландия.

25. Безспорно е, че още преди влизането на г-н Inan на територията на Нидерландия неговият баща е придобил нидерландско гражданство на 22 декември 1993 г., като едновременно с това е запазил турското си гражданство. В акта за преюдициално запитване се посочва, че г-н Inan е живял с баща си до началото на февруари 2005 г., когато е задържан. Посочва се още неоспореното от държавния секретар обстоятелство, че бащата на г-н Inan не е принадлежал към легалния пазар на труда в Нидерландия.

26. С решение от 13 ноември 2007 г. държавният секретар обявява г-н Inan за нежелано лице. Както и в случая с г-н Kahveci, това решение се основава на член 67, параграф 1, буква b) от Vw 2000. Държавният секретар посочва, че тъй като бащата на г-н Inan е придобил нидерландско гражданство преди влизането на последния на територията на приемащата държава членка, то г-н Inan не може да се разглежда като член на семейството по смисъла на член 7. В това отношение обстоятелството, че баща му е запазил турското си гражданство, е без значение.

27. В подаденото срещу това решение възражение г-н Inan твърди също, че е имал право да получи нивото на закрила, която член 27, параграф 2 от Директива 2004/38[10] предоставя на лица в неговото положение. Тълкуване на решението в смисъл, че то не е приложимо към неговия случай, щяло да застраши интегрирането на турските работници и на членовете на техните семейства.

28. С решение от 17 юли 2008 г. държавният секретар отхвърля това възражение.

29. Г-н Inan обжалва решението пред Rechtbank 's-Gravenhage, който уважава жалбата, поради това че бащата на г-н Inan не е изгубил правата си по член 7 вследствие на своята натурализация.

10 — Вж. точка 40 по-долу.

30. Държавният секретар отново обжалва пред запитващата юрисдикция решението на Rechtbank с твърдението, че последният неправилно е приел за приложимо Решение № 1/80.

Преюдициалните въпроси

31. Raad van State поставя на Съда и в двете производства следните преюдициални въпроси:

„1. Трябва ли [член 7] да се тълкува в смисъл, че членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, не могат да се позовават на тази разпоредба, след като работникът е придобил гражданството на приемащата държава членка, като същевременно е запазил турското си гражданство?

2. За отговора, който следва да се даде на първия въпрос, има ли значение моментът, в който съответният турски работник е придобил гражданството на приемащата държава членка?“.

32. Пред Съда представят свои писмени и устни становища ответниците, правителството на Нидерландия, правителството на Полша и Комисията.

Анализ

Предварителни бележки

33. Преди разглеждането на поставените въпроси бих искала да направя няколко кратки предварителни бележки.

34. Първо, двете жалби в главните производства се отнасят до положението на член от семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на приемащата държава членка. В случая с г-н Kahveci неговата съпруга е дъщеря на турски работник, придобил права след влизането си на територията на Нидерландия съгласно член 6, параграф 1. По този начин тя самата е член на семейство на турски работник и в това си качество спрямо нея е приложим член 7. В случая с г-н Inan неговият баща е турски работник с права по член 6, параграф 1. И в двата случая членовете на семействата (г-н Kahveci и г-н Inan) претендират права, основани на член 7. Тези права (ако все пак се приеме, че те съществуват) произтичат в случая с г-н Kahveci от неговата съпруга, а в случая с г-н Inan — от неговия баща. Тъй като и г-н Kahveci, и г-н Inan са влезли на територията на Нидерландия през 1999 г., към разглеждания момент те са пребивавали в дадената държава членка по-дълго от посочения в член 7, второ тире период от пет години.

35. Второ, макар член 7 изрично да се отнася единствено до достъпа до пазара на труда в приемащата държава членка, Съдът приема, че той предполага (както и член 6, параграф 1) по необходимост наличието на съответно право на пребиваване, без което разпоредбата би била напълно неефективна [11]. Това право на пребиваване се разглежда в настоящия случай. Действително, с оглед на продължителността на осъдителните присъди, лишаващи от свобода г-н Kahveci и г-н Inan [12], упражняването понастоящем на каквото и да е право на работа в Нидерландия би било напълно теоретично [13].

11 — Вж. по-специално в тази връзка относно член 6, парагарф 1 Решение от 20 септември 1990 г. по дело Sevince, C-192/89, Recueil, стр. I-3461, точка 29 и относно член 7 Решение от 22 декември 2010 г. по дело Bozkurt, C-303/08, Сборник, стр. I-13445, точка 31.

12 — Вж. относно г-н Kahveci точка 16 и относно г-н Inan точка 24.

13 — Поне към момента на главните производства, преюдициалните запитвания на които и в двата случая са от 31 декември 2009 г.

36. Използваното понятие „съответно“ по отношение на разглежданото право на пребиваване подсказва, че това право зависи от правото на достъп до пазара на труда. В контекста на член 6, параграф 1 отношението между тези две права (на работа и на пребиваване) може да се приеме за достатъчно ясно. Основната цел на член 6, параграф 1 е да даде възможност на турските работници, които изпълняват предвидените в него условия, да постъпят на работа в приемащата държава членка. Ако положението на работника вече не позволява това — например поради навършване на пенсионна възраст или поради трудова злополука, вследствие на която е станал изцяло и окончателно нетрудоспособен, — той няма да има право да остане в нея и ще изгуби правото на пребиваване [14].

37. Положението от гледна точка на член 7 може да бъде по-сложно. Тази разпоредба обслужва две свързани, но все пак различни цели. На първо място, тя подсилва положението на турски работници, които имат възможност да се възползват от присъствието на членове на техните семейства в своята страна на пребиваване [15]. На второ място, тя ползва самите членове на тези семейства, като им предоставя право на работа в приемащата държава членка, ако те пребивават там през определен период на законно основание [16]. Би ли могло да се твърди с оглед на първата от тези цели, че правото на пребиваване съгласно член 7 по необходимост зависи от постъпването на работа в приемащата държава членка, или то може да съществува и самостоятелно? По този въпрос до момента Съдът не се е произнасял в своята практика [17], в становищата си по настоящото производство страните не го засягат, нито той се поставя с отправените до него в настоящите производства преюдициални запитвания. Поради това няма да заема становище по него. Само отбелязвам, че това е проблематиката, която според мен възниква [18]. След произнасянето на Съда по поставените в настоящите производства въпроси националният съд ще трябва да определи дали г-н Kahveci и/или г-н Inan разполагат с правата по член 7.

38. На трето място, турски работник, който принадлежи към легалния пазар на труда на приемаща държава членка и който впоследствие е натурализиран в тази държава, вече не се налага да се позовава на Решение № 1/80, за да участва на нейния пазар на труда. В този контекст и при подобни обстоятелства решението изчерпва действието си. Въпреки това правилното тълкуване на Решение № 1/80 запазва значението си за членовете на семейството на работника. Възможно е националните системи на държавите членки да допуснат членове на семействата на техните граждани да се ползват от правото на влизане в техните територии, като им позволят също да пребивават и да работят там. Не е уреден обаче случаят със самостоятелните права, които член на семейството на турски гражданин може да придобие на основание член 7. Поради това е необходимо да се определи как тази разпоредба се прилага при обстоятелствата в дадения случай.

39. На четвърто място, турските членове на семейството в двете главни производства са извършили тежки посегателства и поради това съществува вероятност да бъдат експулсирани от приемащата държава членка. Евентуалната цел на поставените въпроси обаче е значително по-широка. Прилагането на член 7 спрямо членове на семейството на придобил гражданство на

14 — Вж. в тази връзка Решение от 10 февруари 2000 г. по дело Nazli, C-340/97, Recueil, стр. I-957, точка 37.

15 — Вж. точка 50 по-долу.

16 — Вж. точка 51 по-долу.

17 — Макар Съдът да приема в Решение от 7 юли 2005 г. по дело Aydinli, C-373/03, Recueil, стр. I-6181, че първо и второ тире от член 7 „не налагат никакво задължение за [членовете на семейството] да работят“ (точка 29), като продължава с констатацията в Решение от 18 юли 2007 г. по дело Derin, C-325/05, Сборник, стр. I-6495, че „статутът на [членовете на семействата] не зависи от извършването на дейност като нает лице“ (точка 56), аз не разглеждам тези изводи като определящи в тази област.

18 — Бих добавила, видно от практиката на Съда, че прекарани в местата за лишаване от свобода в приемащата държава членка периоди, взети сами по себе си и дори когато става дума за няколко години, не водят до загуба на правата по член 7 (вж. във връзка с това посоченото в бележка под линия 17 по-горе Решение по дело Derin, точка 56 и цитираната съдебна практика). Въпреки това въпросът е в това дали, за да се ползва от член 7, даден член на семейството трябва само да пребивава в приемащата държава членка в рамките на предвидените в тази разпоредба мерки за събиране на семейства, или е необходимо и наличието на някакво указание за намерение той да участва на пазара на труда в тази държава (евентуално след освобождаване от местата за лишаване от свобода и ако всички останали релевантни обстоятелство допускат това).

приемащата държава членка турски работник може да има непосредствено значение за всеки от тези членове на семейството, независимо от тяхното положение или минало.

40. На последно място, тълкуването на член 14 от Решение № 1/80 от Съда придобива значение в контекста на тези престъпления и с оглед на възможността тези лица да бъдат експулсирани. Съдът приема, че при определяне на обхвата на свързано с предвиденото в тази разпоредба изключение по съображение от обществен ред [19] и следователно на правото на националните власти да прилагат посочената разпоредба следва да се препрати към тълкуването, дадено на същото изключение в областта на свободното движение на работници, граждани на държави — членки на Съюза. Тази уредба понастоящем се съдържа в Директива 2004/38. В това отношение мерките, взети по съображения от обществен ред или обществена сигурност, трябва да бъдат основани изключително на личното поведение на заинтересованото лице. Сами по себе си предходни присъди по наказателни дела не могат да представляват основание за предприемане на такива мерки. Следователно наличието на предходно осъждане може да се приеме за основание само доколкото обстоятелствата, които са довели до осъждането, показват наличие на лично поведение, представляващо действителна заплаха за обществения ред [20]. Вътрешното право на Нидерландия не предвижда автоматично засилена степен на защита на лица, които са в положението на г-н Kahveci или г-н Inan.

По въпрос № 1

41. С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество как при обстоятелствата в главните производства следва да се тълкува по смисъла на член 7 изразът „членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка“.

Относно целите на Споразумението за асоцииране и на Решение № 1/80

42. След като Решение № 1/80 не посочва какво следва да се разбира под този израз, необходимо е той да се тълкува, като се прибегне до по-широкия контекст, в който мярката е била приложена.

43. Видно от член 2, параграф 1 и член 12 от Споразумението за асоцииране, целта на това споразумение е да се установи асоцииране, което да подпомага укрепването на търговските и икономическите отношения между страните, включително в областта на заетостта, чрез постепенното въвеждане на свободно движение на работниците. Член 12 предвижда договарящите се страни да се ръководят от съответните разпоредби на Договора относно свободното движение, „за да се осъществи поетапно свободното движение на работници между тях“ [21].

44. Член 36 от Допълнителния протокол към Споразумението за асоцииране предвижда още разпоредби във връзка с тази свобода на движение и оправомощава Съвета по асоцииране да взема решения относно необходимите за това правила.

45. В този контекст е прието Решение № 1/80. Съгласно третото съображение с него се цели подобряване на третирането на работниците и членовете на техните семейства в социалната област във връзка с мерките, въведени с Решение № 2/76, прието от Съвета по асоцииране на 20 декември 1976 г.

19 — Съдът приема, че „позоваването от националните власти на понятието за обществен ред във всеки случай предполага освен смущаването на реда, каквото е всяко нарушение на закона, да е налице и действителна и достатъчно сериозна заплаха, която засяга основен обществен интерес“ (вж. по-специално Решение от 4 октомври 2007 г. по дело Polat, C-349/06, Сборник, стр. I-8167, точка 34).

20 — Вж. Решение по дело Polat, посочено по-горе в бележка под линия 19, точки 30—32.

21 — Вж. в този смисъл Решение по дело Wählergruppe Gemeinsam, посочено по-горе в бележка под линия 7, точка 62.

46. На тази основа Решение № 1/80 въвежда специфични разпоредби по отношение на заетостта на турски работници (член 6, параграф 1) и членовете на техните семейства (член 7) в държавите членки.

47. Съгласно член 6, параграф 1 на турски работник, който принадлежи към легалния пазар на труда на държава членка, се предоставят определени права във връзка с осъществяваната там заетост. След четири години легална заетост той получава свободен достъп в тази държава до всяка дейност като заето лице по негов избор. Вследствие на това той се поставя в същото положение във връзка с достъпа до разглеждания пазар на труда като гражданина на тази държава или на Съюза, упражняващ своето право на свободно движение.

48. Член 7 допълва тази разпоредба. С него се въвеждат правила относно членовете на семейството на такъв работник, които са получили разрешение да се присъединят към него в приемащата държава членка.

49. Съдът е приел, че целта на член 7 е да способства за подобряване на заетостта и пребиваването на турските работници, като гарантира запазването на техните семейни връзки в приемащата държава членка [22].

50. Тази цел се постига, на първо място, като се предвижда членовете на семейството да получат разрешение да се присъединят към турския работник в приемащата държава членка и да се установят там, така че да се даде възможност на семейството да бъде заедно.

51. На второ място и за да се задълбочи интеграцията на семейството на турския работник мигрант в приемащата държава членка, член 7 предоставя на тези членове на семейството след определено време и правото да работят в държавата [23].

52. Съдът обобщава тази двойна цел, като посочва, че „системата, установена с член 7, първи параграф, цели да създаде благоприятни условия за събиране на семейството в приемащата държава членка, като позволява най-напред на членовете на семейството да бъдат при работника мигрант, като впоследствие укрепва положението им чрез предоставеното им право на достъп до заетост в тази държава“ [24].

53. Поради това понятието за интеграция както на турския работник, така и на членовете на неговото семейство е от ключово значение за всяко тълкуване на член 6, параграф 1 и на член 7 [25].

54. На тази основа, когато турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на приемаща държава членка и упражняващ права по член 6, параграф 1 (бащата на г-н Inan) или член 7 (съпругата на г-н Kahveci), преди събирането на семейството съгласно член 7 получи гражданство на тази държава, като запази турското си гражданство, би ли могло да се приеме, че за него трябва да се счита, че се е отказал от правата, които иначе биха били предоставени на членовете на неговото семейство на основание член 7?

55. Според мен това не би могло да се приеме.

56. Подобен извод би противоречал напълно на целта за интегриране, на която току-що обърнах внимание.

22 — Вж. в този смисъл Решение от 17 април 1997 г. по дело Kadiman, C-351/95, Recueil, стр. I-2133, точка 34.

23 — Вж. Решение по дело Kadiman, посочено по-горе в бележка под линия 22, точка 35.

24 — Вж. Решение по дело Kadiman, посочено по-горе в бележка под линия 22, точка 36.

25 — Вж. също, във връзка с Решение № 1/80 като цяло, Решение от 21 октомври 2003 г. по дело Abatay и др., C-317/01 и C-369/01, Recueil, стр. I-12301, точка 90, в което Съдът посочва, че решението е „основно насочено към постепенното интегриране на турски работници на [територията на приемащата държава членка]“.

57. Турски работник, който отговаря на изискванията по член 6, параграф 1 или по член 7 и в същото време на условията за натурализация съгласно нормите на приемащата държава членка за придобиване на гражданство, би се изправил пред труден избор, ако се приеме, че той иска членовете на неговото семейство да се присъединят към него в тази държава на основание член 7. Той би могъл да се откаже от плановете си за натурализация и допускайки, че получаването съгласно член 7 на необходимото разрешение за присъединяване към него на членовете на неговото семейство е предстоящо, да се възползва от предимствата на тяхното присъствие в страната, в която работи и пребивава. В противен случай той може да се откаже от всички планове за събиране със семейството по член 7 и да подаде заявление за придобиване на гражданство на приемащата държава членка.

58. Наистина тогава той би се ползвал от националните разпоредби на тази държава относно присъствието на членовете на неговото семейство на нейна територия. Въпреки това, независимо от правилата, които съответното национално законодателство или законодателството на ЕС биха предвидили в подобен случай, положението му няма да е, или поне не следва да бъде, същото, както при ползването на правата по член 7. Както посочва Комисията (която приема подход, противоположен на възприетия от нидерландското и полското правителство), следва да се приеме, че при тези условия много турски работници биха се разубедили да искат натурализация. Подобна последица би била едновременно несправедлива и неразумна. Тя също не е и необходима.

59. Имат ли значение за този извод доводите на нидерландското правителство, че с придобиването на гражданство на приемащата държава членка турският работник постига възможно най-висша интеграция? С други думи, процесът на интегриране за него приключва и поради това той няма основание (а следователно и членовете на неговото семейство) да продължи да се ползва от Решение № 1/80. Тези доводи възприемат съдържащите се в основата на това решение интеграционни цели, но с тях се твърди, че същите са били постигнати.

60. Не считам, че това е така.

61. Понятието за интеграция не е само широко понятие. То е и сложно. Като средство за тълкуване то би било особено важно в социалната област и в областта на заетостта, както и в контекста на натурализацията и гражданството. Би било подходящо да се отчитат също и въпросите, свързани с езика, семейните връзки, културата, религията и образованието. Разглежданият израз може да се разбере само с оглед на контекста, в който е използван. В някои случаи се разглежда не т.нар. „пълна интеграция“ в обществото на определена държава, а степента на интеграция, необходима за съобразяване с изискванията на определена правна норма. В този смисъл в Решение по дело Bidar[26] Съдът тълкува разпоредбата, която понастоящем се съдържа в член 18 ДФЕС, като приема във връзка с интеграцията на студенти в обществото на приемаща държава членка, че период на пребиваване от три години в тази държава може да е достатъчен да се изпълни „гаранцията за достатъчна интеграция в обществото [на тази държава]“, както я нарича той[27].

62. Все пак понятието за интеграция в ограничения контекст на правилата за финансиране на студенти от други държава членки е много различно от разглежданото в настоящия случай. Доколкото разбирам, в становището си нидерландското правителство се позовава на

26 — Решение от 15 март 2005 г. по дело Bidar, C-209/03, Recueil, стр. I-2119.

27 — Разглежданият в Решение по дело Bidar въпрос включва действителността на национални норми, по силата на които се оказва съдействие на законно пребиваващи в приемащата държава членка студенти за покриване на разходите по издръжката им, при условие че са се „установили“ в тази държава. Съдът приема, че е правомерно държава членка да оказва такова съдействие само на студенти, доказали известна степен на интегрираност в обществото на държавата. Подобно изискване може да е оправдано от необходимостта държавата членка да се увери, че предоставеното от нея съдействие за покриване на разходите по издръжката на студенти от други държави членки не се превръща в необоснована тежест с възможни последици за нивото на съдействие като цяло от страна на тази държава. Може посочената степен на интегрираност да се установи с констатацията, че съответният студент пребивава в приемащата държава членка определен период от време. Вж. като цяло в тази връзка точки 48, 57—59 и 63 от решението.

интеграцията в най-широк смисъл. За Нидерландия при натурализацията на турски гражданин в положението на съпругата на г-н Kahveci или на бащата на г-н Inan той се оказва напълно включен в обществото на приемащата държава членка. С други думи, натурализацията и пълното осъществяване на интеграционния процес са едно и също нещо.

63. Струва ми се, че подобен подход дава неправилно тълкуване на природата на интеграционния процес в контекста, който трябва да се има предвид в разглеждания случай. В действителност натурализацията очевидно е стъпка в осъществяването на този процес. Явно е, че тази стъпка може да бъде от голямо значение. В много случаи тя отразява силното желание от страна на натурализираното лице да участва по-пълно в обществения живот в приемащата държава членка и съгласието от страна на тази държава по този въпрос. Но според мен би било неправилно да се твърди, че само поради придобиването на гражданство в тази държава турският работник се е интегрирал напълно в нея и по същата причина е преустановил всички съществени връзки с държавата си по произход. Интегрирането на дадено лице по този начин може да отнеме много години, не само предвидените съгласно нидерландското законодателство за допустимост на заявлението за натурализация пет години. Всъщност за осъществяването на този процес може да е необходимо повече от едно поколение. След натурализацията на такъв работник вероятно би имало основание да се приеме, че той е на път и дори е започнал да се интегрира. Това обаче не означава, че той напълно се е интегрирал.

64. По мое мнение доводът на нидерландското правителство следва да се отхвърли. За пълнота трябва да добавя, че положението според мен би било различно, ако някой от турските граждани в тези производства изрично се бе отказал от своето гражданство по произход при придобиването на гражданството на приемащата държава членка. Подобна стъпка би представлявала указание, че той не желае повече да се ползва от правата по Решение № 1/80. Настоящият случаят обаче не е такъв.

Относно гражданството

65. Нидерландското и полското правителство отделят значително място в своите становища на това, което в контекста на делото считат за съществено по отношение на свързаното с гражданството законодателство. Необходимо е поради това да се разгледа въздействието, ако то е налице, на този дял от правото върху изложените от мен по-горе съображения.

66. Нидерландското правителство твърди по същество, че когато дадено лице има двойно гражданство, включително на приемащата държава членка, тази държава може да прилага правото, което урежда „собственото“ ѝ гражданство. В такъв случай лицето не можело само̀ да прави избор в зависимост от това, кое в съответния случай би изглеждало най-изгодно за неговите интереси.

67. От своя страна, полското правителство счита, че всяка държава членка запазва правото не само да уреди придобиването и загубването на нейното гражданство, но също и правните последици, произтичащи от това гражданство. Поради това в производствата пред национални органи държавата членка можела да изключи позоваването на права, произтичащи от различно гражданство.

68. Тези доводи не ми изглеждат убедителни.

69. Вярно е, че според действащите понастоящем правни норми държавите членки си запазват правото да определят условията за придобиване или загубване на тяхното гражданство[28].

28 — Вж. по-специално Декларация № 2 относно гражданството в държава членка, приложена от държавите членки към Заключителния акт от Договора за Европейския съюз (ОВ C 191, 1992 г., стр. 98), Решение на държавните глави и правителствените ръководители, заседаващи в рамките на Европейския съвет в Единбург на 11 и 12 декември 1992 г., относно някои проблеми, посочени от Дания във връзка с Договора за Европейския съюз (ОВ C 348, 1992 г. стр. 1), и член 3 от Европейската конвенция за гражданството, приета от Съвета на Европа на 6 ноември 1997 г. и влязла в сила на 1 март 2000 г.

Същото е положението и по отношение на упражняването от държавите членки на техните правомощия в областта на гражданството като цяло. Това е така обаче, при условие че тези правомощия се упражняват при съобразяване с правото на Европейския съюз [29].

70. Произтичащите от член 6, параграф 1 и от член 7 права са неразделна част от правната система на Съюза [30] и имат непосредствено действие [31]. Поради това държавите членки са обвързани с произтичащите от тези разпоредби задължения по същия начин, по който те са обвързани и с други произтичащи от правото на ЕС задължения.

71. По мое мнение разглежданите права следователно могат да се противопоставят на държавите членки в съответствие с определените за тях условия в отсъствието на по-висше съображение за противното.

72. В подкрепа на своята позиция нидерландското и полското правителство черпят доводи най-вече от Решение по дело Mesbah [32]. Това дело се отнася до мароканки работник, който пребивава в Белгия и който след влизането си в тази държава членка придобива белгийско гражданство, като запазва гражданството си по произход. Майка му, която също е с мароканско гражданство, живее с него и е лице с увреждания. Тя твърди, че има право да получи обезщетение за неработоспособност в Белгия на основание член 41, параграф 1 от Споразумението за сътрудничество ЕИО—Мароко (наричано по-нататък „Споразумението за сътрудничество“), което предвижда живеещите с тези работници членове на техните семейства да получават социални обезщетения по правилата, приложими за белгийските граждани [33]. Белгийското законодателство обаче разглежда работника като лице само с белгийско гражданство, въпреки че е запазил мароканското си гражданство. Като основава решението си на обстоятелствата в разглеждания от него случай, Съдът приема, че, тъй като (1) гражданството на работника е гражданство на приемащата държава членка, (2) разглежданите права не възникват поради обстоятелството, че работникът е гражданин на друга държава членка, а поради това че неговото гражданство е на страна, която не е държава членка, и (3) претендираните права се отнасят до споразумение, чиято цел не е да позволи на мароканските работници да се движат свободно в тогавашната Общност, а само да укрепи социално-осигурителното положение на тези работници и на членовете на техните семейства, които живеят с тях в приемащата държава членка, то Белгия е свободна да приложи отнасящото се до нейното гражданство законодателство, като откаже на майката на мароканския работник ползването на обезщетенията за неработоспособност [34].

73. Не съм съгласна, че постановеното от Съда в Решение по дело Mesbah следва да се приложи към обстоятелствата в настоящото производство. Обхватът и целите на Споразумението за сътрудничество са значително по-ограничени от тези на Споразумението за асоцииране, което е в основата на разглежданите в настоящия случай права [35]. Вярно е, че съгласно Споразумението

29 — Вж. Решение от 7 юли 1992 г. по дело Micheletti и др., C-369/90, Recueil, стр. I-4239, точка 10, Решение от 11 ноември 1999 г. по дело Mesbah, C-179/98, Recueil, стр. I-7955, точка 29, Решение от 19 октомври 2004 г. по дело Zhu and Chen, C-200/02, Recueil, стр. I-9925, точка 39 и Решение от 2 март 2010 г. по дело Rottmann, C-135/08, Сборник, стр. I-1449, точки 39 и 41. Общият принцип е, разбира се, много по-широк в своето приложение — вж. като цяло напр. по отношение на свободата на установяване Решение от 19 юни 1990 г. по дело Factortame и др., C-213/89, Recueil, стр. I-2433 и по отношение на данъчното облагане — Решение от 9 март 1978 г. по дело Simmenthal, 106/77, Recueil, стр. 629.

30 — Вж. в тази връзка Решение по дело Sevince, посочено по-горе в бележка под линия 11, точка 9.

31 — Вж. по отношение на член 6, параграф 1 Решение по дело Sevince, посочено по-горе в бележка под линия 11, точка 26, и по отношение на член 7 — Решение по дело Kadiman, посочено по-горе в бележка под линия 22, точка 28 и Решение от 22 юни 2000 г. по дело Eyüp, C-65/98, Recueil, стр. I-4747, точка 25.

32 — Посочено по-горе в бележка под линия 29.

33 — Споразумение за сътрудничество между Европейската икономическа общност и Кралство Мароко, подписано в Рабат на 27 април 1976 г. и одобрено от името на Общността с Регламент (ЕИО) № 2211/78 на Съвета от 26 септември 1978 г. (ОВ L 264, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 2, стр. 202). Съгласно член 41, параграф 1 „в областта на социалното осигуряване работниците с мароканско гражданство и всеки живеещ с тях член на техните семейства имат право на третиране, което не се основава на каквато и да е дискриминация на национална основа спрямо гражданите на държавата членка, в която работят“ [неофициален превод].

34 — Вж. точки 34—36 и 39 от решението по това дело.

35 — Вж. в тази връзка Решение от 30 септември 2004 г. по дело Ayaz, C-275/02, Recueil, стр. I-8765, в което Съдът определя, че Споразумението за асоцииране има „по-амбициозна цел“ от Споразумението за сътрудничество (точка 47).

за сътрудничество спрямо мароканските граждани не трябва да има дискриминация, основана на гражданство, по отношение на условията на труд или възнаграждението [36]. Извън това обаче разпоредбите на дял 3 от Споразумението за сътрудничество (озаглавен „Сътрудничество в трудовата сфера“) се ограничават най-вече в областта на социалното осигуряване, в която отново се предвижда да няма дискриминационно третиране [37]. Не е налице нищо, което да наподобява основаните на идеята за интеграция права, които произтичат от член 6, параграф 1 и член 7. Съдът многократно е посочвал, че тези разпоредби трябва да се тълкуват широко и с оглед на тяхната цел. Така например той приема, че разпоредбите на раздел 1 от глава II в Решение № 1/80, част от които са член 6, параграф 1 и член 7, „представляват следващ етап в осигуряването на свободно движение на работници на основание [членове 45, 46 и 47 ДФЕС]“ [38]. Той също така „извежда последователно от формулировката на член 12 от Споразумението за асоцииране и от член 36 от Допълнителния протокол, както и от целта на Решение № 1/80, че въведените от [членове 45, 46 и 47 ДФЕС] принципи трябва да се разпространят, доколкото е възможно, и спрямо турските граждани, ползващи се от предоставените с Решение № 1/80 права“ [39]. Този подход според мен се различава коренно от възприетия от Съда в Решение по дело Mesbah във връзка с тълкуването на Споразумението за сътрудничество.

74. Като цяло считам, че макар в рамките на националното право нидерландските власти да са свободни да разглеждат даден работник с двойно — нидерландско и турско — гражданство като лице само с нидерландско гражданство в отношенията си с него, те не могат да пренебрегват неговото турско гражданство в отношенията си с лица, които не са нидерландски граждани. Обективно погледнато и от гледна точка на съответния член на семейството, лицето с двойно гражданство е лице с турско гражданство, което правомерно се намира на пазара на труда в Нидерландия, и поради това е „турски работник“ по смисъла на Решение № 1/80. Ако членовете на семейството са влезли на законно основание на територията на Нидерландия, те могат да се позоват на произтичащи от член 7 права дори когато лицето, от което те черпят тези права, вече не може да се позовава на тях, тъй като в отношенията си с него нидерландските власти имат право да пренебрегнат едната половина от неговия граждански статус.

75. Бих добавила следното. Ясно е, че въпросът за гражданството и свързаните с него права и задължения на държавата членка действително *се* поставя в настоящия случай. За да се даде отговор на поставения от запитващата юрисдикция първи въпрос, е необходимо да се тълкува Решение № 1/80 с оглед на последиците от придобиването на гражданство на приемащата държава членка за предоставените въз основа на член 6, параграф 1 и член 7 права. Не мисля обаче, че този въпрос е основен. В настоящия случай питането се отнася в действителност не до правилата на държавата членка, които уреждат гражданството като такова, а до самото тълкуване, което трябва да се направи на разглежданите разпоредби. Вече изложих своите виждания във връзка с това. Посочих също така, че не намирам нищо в националните норми по отношение на гражданството, което да изисква в случая да се възприеме различен подход.

76. Въпреки че напоследък в съдебната практика относно взаимовръзката между принципа на свободно движение и правото на гражданство се наблюдава тенденция към осмислянето на някои елементи на гражданството на Съюза [40], добре е да се има предвид, че правилата относно свободното движение предшестват въвеждането на това понятие, и ако трябва да се категоризират според „традиционните“ критерии, могат да се разглеждат като въпрос най-вече на имиграционното

36 — Член 40.

37 — Член 41.

38 — Вж. по-специално Решение по дело Wählergruppe Gemeinsam, посочено по-горе в бележка под линия 7, точка 64.

39 — Вж. по-специално Решение по дело Nazli, посочено по-горе в бележка под линия 14, точка 55.

40 — Вж. напр. Решение от 2 октомври 2003 г. по дело Garcia Avello, C-148/02, Recueil, стр. I-11613, Решение по дело Rottmann, посочено по-горе в бележка под линия 29, Решение от 8 март 2011 г. по дело Ruiz Zambrano, C-34/09, Сборник, стр. I-1177, и Решение от 5 май 2011 г. по дело McCarthy, C-434/09, Сборник, стр. I-3375.

право[41]. Това се отнася според мен и до понятия, каквито са правата, произтичащи от член 6 параграф 1 и член 7, които трябва да се възприемат като сродни на свободното движение. След като се предостави разрешение за влизане на територията на държавата членка, тези понятия включват упражняването на право на пребиваване и съответно — на достъп до пазара на труда там. Съществения въпрос в настоящия случай не е „какво гражданство имат жалбоподателите в главните производства“. По-скоро той е „кои са категориите лица, спрямо които дадена държава членка има задължения на основание член 6, параграф 1 и член 7“.

77. Тъй като следните допълнителни въпроси бяха повдигнати в становищата на някои от страните, накратко ще се спра на тях.

78. Първо, полското правителство твърди, че тълкуване на Решение № 1/80 в смисъла, който аз предлагам, ще доведе до възникването на различно третиране между нидерландските граждани, и по-специално между тези, които имат двойно турско гражданство, и тези, които имат само гражданството на приемащата държава членка. Ако и доколкото възникне подобна ситуация, тя би била следствие от задълженията, които възникват на основание на самото Споразумение за асоцииране. Както посочих, подобни задължения обвързват всички държави членки. Няма разлика с хипотезата на гражданството на Съюза; неизбежно при подобни обстоятелства могат да възникват различия[42].

79. Второ, в подкрепа на своето виждане полското правителство се позовава на член 3 от Хагската конвенция[43]. Както Съдът изяснява в Решение по дело Garcia Avello, тази разпоредба не налага задължение, а само предвижда възможност за договарящите страни[44]. Щом това е така, то държавите членки няма да могат да упражняват тази възможност, когато по отношение на нея са налице задължения, които препятстват нейното осъществяване.

80. Трето, Комисията основава част от своите доводи на практиката на Съда, която се отнася до загубата на права по член 7. Съдът приема, че ограниченията на признатите от член 7, параграф 1 права на членовете на семейството, които отговарят на посочените в този параграф условия, могат да спадат само към две категории, а именно свързани или с факта, че поради личното поведение на турския мигрант неговото пребиваване на територията на приемащата държава членка представлява реална и сериозна опасност, свързана с обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве съгласно член 14, параграф 1 от Решение № 1/80, или с обстоятелството, че заинтересованото лице е напуснало територията на държавата членка за значителен период от време и без основателни причини[45].

81. Според мен тези доводи не допринасят при обсъждането на настоящия случай. С тях Съдът желае да разграничи обстоятелствата, при които приемаща държава членка може да отнеме предоставени съгласно член 7 права. Такъв проблем не възниква в настоящия случай. Въпросът е дали такива права въобще са възникнали, а не кога могат да бъдат отнети, щом вече съществуват. За да се даде отговор на поставените от запитващата юрисдикция въпроси, е необходима различна отправна точка.

41 — Вж. в тази връзка White, R. M. Nationality and Citizenship. In: Stair Memorial Encyclopaedia, Reissue 9, 5.

42 — Вж. в тази връзка заключението на генералния адвокат Alber по дело Mesbah, посочено по-горе в бележка под линия 29, точка 49. Макар Съдът да не е възприел това заключение в своето решение, той не е оспорил становището на генералния адвокат по този въпрос.

43 — Хагска конвенция от 12 април 1930 г. по някои въпроси, свързани със стълкновението на законите относно гражданството (League of Nations Treaty Series, том 179, стр. 89). Тя влиза в сила на 1 юли 1937 г. Ратифицирана е от множество държави членки, включително Нидерландия. Член 3 от конвенцията предвижда: „освен ако не е посочено друго в настоящата конвенция, когато лице притежава две или повече гражданства, всяка държава, чието гражданство то притежава, може да го счита за свой гражданин“.

44 — Посочено по-горе в бележка под линия 40. Вж. точка 28 от решението по това дело.

45 — Вж. по-специално Решение от 11 ноември 2004 г. по дело Cetinkaya, C-467/02, Recueil, стр. I-10895, точки 36 и 38, Решение от 25 септември 2008 г. по дело Er, C-453/07, Сборник, стр. I-7299, точка 30 и Решение от 18 декември 2008 г. по дело Altun, C-337/07, Сборник, стр. I-10323, точка 62. За обсъждане във връзка с положението относно член 6, вж. точка 36 по-горе.

82. В светлината на всичко гореизложено считам, че в отговор на въпрос № 1 член 7 трябва да се тълкува в смисъл, че членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, могат да се позовават на тази разпоредба и след като работникът е придобил гражданството на приемащата държава членка, като същевременно е запазил своето турско гражданство.

По въпрос № 2

83. С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали моментът, в който съответният турски работник е придобил гражданството на приемащата държава членка, е от значение за отговора на първия въпрос. Отговор би бил необходим, ако например отговорът на първия въпрос зависеше от точния момент, в който е придобито гражданството на приемащата държава членка. Тъй като обаче предложеният от мен отговор на този въпрос предполага имплицитно, че подобни проблеми от гледна точка на действието във времето не възникват, на въпрос № 2 не следва да се дава отговор.

Заключение

84. Ето защо предлагам на Съда да отговори на отправените от Raad van State преюдициални въпроси, както следва:

„Член 7 от Решение № 1/80 на Съвета по асоцииране ЕИО—Турция от 19 септември 1980 година относно развитие на асоциирането, трябва да се тълкува в смисъл, че членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, могат да се позовават на тази разпоредба и след като работникът е придобил гражданството на приемащата държава членка, като същевременно е запазил своето турско гражданство“.